गुरु गोबिन्द सिंह पब्लिक स्कूल,पास

वर्ग - अष्टम्

विशेषावकाश सहकार्य - 2020-21

विषय - संस्कृत

[अपठित गद्यांशम्] 10 अङ्का:

1· गद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत ।

अयोध्याया: शासक: दशरथ: आसीत् । तस्य चत्वार: पुत्रा: आसन् । ज्येष्ठ: पुत्र: श्रीराम: शास्त्रेषु शस्त्रवियायाम् च निपुण: आसीत् । तस्य भार्या सीता आसीत् । सा जनकस्य पुत्री आसीत् । दशरथस्य आदेशेन राम: चतुर्दश वर्षाणि वने अवसत् । यदा चतुर्दश वर्षाणाम् पश्चात् ते अयोध्याम् प्रत्यागच्छन् तदा अयोध्यायाम् जना: प्रसन्ना: अभवन् । जना: स्वगृहान् अभूषयन् । गृहेषु दीपका: अपि प्रज्वालिता: ।

I· एकपदेन उत्तरत -

(क) अयोध्याया: शासक: क: आसीत् ?

(ख) शास्त्रेषु क: निपुण: आसीत् ?

II· पूर्णवाक्येन उत्तरत -

(क) राम: वने किमर्थम् अगच्छत् ?

(ख) जना: स्वगृहान् कदा अभूषयन् ?

III· यथानिर्देशम् उत्तरत -

(क) 'शास्त्रेषु' पदे का विभक्ति अस्ति ?

(ख) गद्यांशात् एकं अव्ययपदं चिनुत ।

IV गद्यांशस्य एकं उचितं शीर्षकं लिखत ।

खण्ड: - 'ख'

[रचनात्मकम् कार्यम्]

2. मित्रं प्रति लिखितं पत्रम् मञ्जूषायां प्रदत्तै: उचितै: शब्दै: पूरयत ।

मञ्जूषा → [विना । तत्र । वयम् । सस्नेहं । चेन्नईत: । सर्वेभ्य: अगर्जन् । ह्य: । मग्ना: । अपि ।]

______(i)

______तिथि:

प्रियमित्र दिवाकर

(ii)________ नमः ।

(iii)________ अहं मित्रै: सह जन्तुशालां द्रष्टुं काननवनम् अगच्छम् । तत्र(iv)____ अनेकान् पशून् अपश्याम । सर्वे पशव: इतस्तत: भ्रमन्ति स्म । सिंहा: उच्चै: (v)____ । मयूरा: नृत्ये (vi)____ आसन् । वस्तुत: मयूरं(vii)____ कुत्र जन्तुशालाया: भव्य शोभा ? तत्र आम्रवृक्षा: अपि आसन् , कोकिला:(viii)____ । वस्तुत: यत्र आम्रवृक्षा:(ix)____ कोकिला तु भविष्यति एव । अग्रे पुन: अहं लेखिष्यामि । (x)____ मम नमस्कार: कथनीय: ।

भवदीयम् अभिन्नमित्रम्

शेखर:

3. मञ्जूषात: उचितानि पदानि चित्वा अधोलिखितकथाया: रिक्तस्थानानि पूरयत —

मञ्जूषा → [धूर्त: । धृत्वा । निपत्य । शाखायाम् । काक: । योजना । मॉंस खण्डम् । भुवि । मधुर: । विपणौ ।]

एक: बुभुक्षार्त: ____1. आसीत् । स: एकस्य मॉंसविक्रेतु: ____2. प्रविष्ट: । मॉंस खण्डं चोरयित्वा, उत्पत्य एकस्य वृक्षस्य ____3. उपाविशत् । वृक्षस्य अध: एव एक: ____4. शृगाल: उपविष्ट: आसीत् । काकेन चञ्चुना धृतम् ____5. दृष्ट्वा तस्य दन्तोदकम् जातम् । झटिति तस्य मनसि एका ____6. आगता । स: चाटुशब्दै: अवदत् — "भो: काक ! तव गानम् सर्वत्र प्रसिद्धम् अस्ति । तव स्वर: मधुरवत् ____7. । माम् अपि अद्य एकं मधुरं गीतं श्रावय । काक: शृगालस्य चाटुशब्दजाले ____8 यावत् एव 'का का' इति ध्वनिं कर्तुं प्रवृत्त: तावत् चञ्चुधृतम् मांसखण्डम् ____9. अपतत् । चतुर: शृगाल: द्रुतम् एव मांसखण्डम् ____10. पलायित: । बराक: काक: असहाय: सन् तत्रैव अतिष्ठत् ।

दुर्गेश नन्दिनी